

Høring av forslag om vern av seks skogområder i Viken

Innholdsfortegnelse

1. Verneforslag.....	3
2. Hjemmelsgrunnlag.....	4
3. Saksgang.....	5
3.1. Bakgrunn og saksgang for de enkelte verneforslagene.....	6
3.2. Oppstartsmeldinger, mottatte merknader og Statsforvalterens kommentarer.....	7
4. Endringer etter oppstart av verneplan.....	15
5. Konsekvenser av et vern.....	16
6. Høring.....	17
7. Verneforslag.....	18
7.1. Eikhaugen naturreservat, Indre Østfold kommune.....	18
7.2. Klippa naturreservat, Øvre Eiker kommune.....	20
7.3. Kulleruddalen naturreservat, Sarpsborg kommune.....	22
7.4. Kullebunddalen naturreservat, Rakkestad kommune.....	24
7.5. Gåsehalsen naturreservat, Indre Østfold kommune.....	26
7.6. Nannestad kapellangård naturreservat, Nannestad kommune (utvidelse).....	28
8. Vedlegg.....	30

1. Verneforslag

Statsforvalteren i Oslo og Viken sender med dette på høring forslag om vern av fem nye naturreservater og utvidelse av ett eksisterende naturreservat i Viken.

De nye områdene som foreslås vernet er:

- **Eikhaugen**, Indre Østfold kommune, ca. 176 daa. Eid av 3 grunneiere
- **Klippa**, Øvre Eiker kommune, ca. 278 daa. Eid av 3 grunneiere
- **Kulleruddalen** (tidligere Kongsrud), Sarpsborg kommune, ca. 160 daa. Eid av 5 grunneiere
- **Kullebunddalen**, Rakkestad kommune, ca. 58 daa. Eid av 2 grunneiere
- **Gåsehalsen** (tidligere Trollerudåsen-Klemma), Indre Østfold kommune, 2735 daa. Eid av 11 grunneiere

Området som foreslås utvidet er:

- **Nannestad kapellangård**, Nannestad kommune, utvidelse på ca. 155 daa. Eid av 3 grunneiere

Basert på tilgjengelig kunnskap om naturverdiene i områdene og/eller nye naturfaglige registreringer som er gjennomført i forbindelse med verneplanarbeidet, vurderes områdene å kvalifisere for vern som naturreservat etter naturmangfoldloven.

For Nannestad kapellangård ble det meldt oppstart av verneplanarbeid 6. november 2020, sammen med 18 andre områder. Firsten for uttalelse var 30. november 2020. For de øvrige områdene i denne høringen ble det meldt oppstart av verneplanarbeid 14. desember 2021, med frist for uttalelse 21. januar 2022.

Områdene er tilbudt for vern av skogeierne selv gjennom ordningen med frivillig vern av skog. Ved frivillig vern forutsettes det at grunneierne og staten blir enige og inngår avtale om erstatning, avgrensing og vernebestemmelser før vernevedtak. En slik avtale er hittil inngått for området *Kullebunddalen*. For de andre områdene gjenstår det fortsatt en prosess vil avklare om det er grunnlag for en endelig avtale.

Gjennom behandling av St.meld. nr. 25 (2002-2003) sluttet Stortinget seg til Regjeringens innstilling om en kraftig opptrapping av skogvernet i Norge. Meldingen trakk opp viktige prinsipper og satsingsområder for skogvernet. Det ble blant annet lagt til grunn at et utvidet skogvern skulle følge de faglige anbefalingene i NINA rapport 54/2002 «*Evaluering av skogvernet i Norge*». I meldingen ble frivillig vern trukket frem som en viktig strategi for det framtidige skogvernet i Norge.

I St.meld. nr. 14 (2015-2016) *Natur for livet* sier Regjeringen at den vil videreføre det langsiktige arbeidet med skogvern og øke det frivillige skogvernet. Det ble vedtatt et mål om vern av 10 % av skogarealet i Norge. Så langt er ca. 5 % av all skog i Norge vernet.

2. Hjemmelsgrunnlag

Vern av spesielle områder eller forekomster skjer i medhold av lov av 16. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) jf. §§ 33-51. I naturmangfoldloven er det hjemmel for opprettelse av ulike vernekategorier. Vernekategorien naturreservat er den strengeste verneformen, og denne blir normalt brukt for vern av skog.

Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i Statsråd etter naturmangfoldloven § 37, som lyder slik:

Som naturreservat kan vernes områder som

- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,*
- b) representerer en bestemt type natur,*
- c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,*
- d) utgjør en spesiell geologisk forekomst, eller*
- e) har særskilt naturvitenskapelig verdi*

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for å ivareta verneformålet, skal det samtidig med vernevedtaket legges frem et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk godtgjørelse til private som bidrar til områdets skjøtsel.

3. Saksgang

I saker med frivillig vern av skog får normalt Statsforvalteren tilbud om vern fra grunneier(e) via deres skogeierorganisasjon. Det blir deretter gjort naturfaglige registreringer i de aktuelle områdene, med mindre det fra tidligere av foreligger tilstrekkelig kunnskap om naturverdiene. Hvis allerede foreliggende kunnskap og/eller nye naturfaglige registreringer viser at området kvalifiserer for vern, fremskaffes skogdata som grunnlag for erstatningsberegninger. Deretter forhandler grunneiere og staten om erstatning, vernegrense og -bestemmelser.

I utgangspunktet skal det inngås avtale mellom skogeier og staten før det blir meldt oppstart av verneplanarbeid. For å sikre tilstrekkelig fremdrift i skogvernarbeidet, har det imidlertid den senere tid blitt meldt oppstart og sendt ut høringsforslag før slike avtaler er inngått. En forutsetning for dette er at grunneierne har gitt aksept for en slik fremgangsmåte.

Den formelle saksbehandlingen skal følge naturmangfoldlovens §§ 41 til 43 og rundskriv T-3/99 fra Miljøverndepartementet (nå Klima- og miljødepartementet). Dette kan oppsummeres på følgende måte:

- **Oppstartsmelding:** Statsforvalteren varsler oppstart av verneplanarbeid ved brev til grunneiere og aktuelle etater og organisasjoner, samt kunngjøring i aviser.
- **Offentlig høring:** Et konkret verneforslag sendes på høring ved brev til grunneiere og andre høringsinstanser. Høringsforslaget skal beskrive verneverdier og andre verdier, samt de konsekvensene forslaget antas å få. Det skal følge med forslag til vernekart og verneforskrift, og frist for å komme med merknader skal være minst to måneder.
- **Tilråding til Miljødirektoratet:** Etter høringen skal Statsforvalteren vurdere innkomne merknader og eventuelt gjøre endringer i forslaget. Eventuelle større endringer må drøftes med grunneierne. Deretter sender Statsforvalteren sin tilråding til Miljødirektoratet.
- **Tilråding til Klima- og miljødepartementet (KLD):** Miljødirektoratet vurderer forslaget og sender sin tilråding til KLD.
- **Forslag om vern:** KLD forbereder saken og legger forslag om vern frem for Kongen i Statsråd.
- **Vedtak om vern** gjøres av Kongen i Statsråd som kongelig resolusjon. Etter vedtaket vil erstatningen bli utbetalt i tråd med avtalen med grunneier.
- **Kunngjøring om vern:** Statsforvalteren sender brev til grunneiere og andre høringsinstanser, samt kunngjør vedtaket i aktuelle aviser. De nye verneområdene blir skiltet og merket.
- **Grensemerking** blir vanligvis gjort av jordskifteretten, som etter begjæring fra Statsforvalteren opptar sak om grensegang for det enkelte område.

3.1. Bakgrunn og saksgang for de enkelte verneforslagene

1. Eikhaugen, Indre Østfold kommune

Statsforvalteren tok kontakt med grunneierne i januar 2020. Området ble naturfaglig kartlagt i løpet av sommeren samme år. Rapport forelå i mai 2021, og det ble meldt oppstart av området i desember 2021.

2. Klippa, Øvre Eiker kommune

Området ble tilbudt 11. juni 2021 og ble naturfaglig kartlagt i løpet av sommeren samme år. Rapport forelå mot slutten av 2021, og det ble meldt oppstart for området i desember 2021.

3. Kulleruddalen, Sarpsborg kommune

Statsforvalteren tok kontakt med grunneierne i juli 2020. Området ble naturfaglig kartlagt i løpet av høsten samme år. Rapport forelå i mai 2021, og det ble meldt oppstart av området i desember 2021. Området het i oppstartsmeldingen *Kongsrud*.

4. Kullebunddalen, Rakkestad kommune

Statsforvalteren tok kontakt med grunneierne i november 2018. Grunneierne aksepterte kartlegging av området i 2019, og det ble naturfaglig kartlagt i løpet av sommeren samme år. Rapport forelå i mai 2020, og det ble meldt oppstart av området i desember 2021. Det er inngått avtale for frivillig vern av skog for området.

5. Gåsehalsen, Indre Østfold kommune

Statsforvalteren tok kontakt med kommunen og grunneiere i området i november 2018. Området ble naturfaglig kartlagt i 2019 med resultat i at området ikke var verneverdig. Statsforvalteren ba om en ny vurdering, og området ble kartlagt i 2020. Resultatene forelå i mai 2021- området kvalifiserer for vern etter naturmangfoldloven. Det ble meldt oppstart av området i desember 2021, under navnet *Trollerudåsen-Klemma*.

6. Nannestad kapellangård, Nannestad kommune

Deler av utvidelsesforslaget ble tilbudt for frivillig vern 5. august 2020. Området ble naturfaglig registrert i forbindelse med ravinekartlegging i Nannestad i 2012-2013 og er befart av Statsforvalteren. Det ble meldt oppstart av området i november 2020. Etter oppstartsmeldingen er det mottatt tilbud om ytterligere utvidelse, og dette sendes på høring.

3.2. Oppstartsmeldinger, mottatte merknader og Statsforvalterens kommentarer

3.2.1. Oppstartsmelding av 6. november 2020 (Nannestad kapellangård)

Det ble meldt oppstart av verneplanarbeid for utvidelse av Nannestad kapellangård 6. november 2020, sammen med en rekke andre områder. Firsten for uttalelse var 30. november 2020. Oppstartsmeldingen ble sendt til grunneiere og aktuelle lokale, regionale og sentrale høringsinstanser. Verneplan ble også kunngjort i aviser og på Statsforvalterens hjemmeside.

Under gis et sammendrag av de innspillene til oppstartsmeldingen som er av generell karakter eller som konkret gjelder Nannestad kapellangård. Under er også Statsforvalterens respektive kommentarer.

Bane Nor berøres ikke av verneforslaget, og har ingen merknader.

Statens vegvesen region øst kan ikke se at verneforslaget er i konflikt med deres interesser.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har ingen kommentarer til Nannestad kapellangård.

Statnett har ikke merknader til foreslått utvidelse.

Landbruksdirektoratet opplyser at det må fremkomme tydelig om og hvordan området nyttes i landbrukssammenheng. Verneforskriftene bør legge til rette for eventuell landbruksaktivitet med tilhørende tiltak. Dersom det er landbrukshensyn i området som ikke ivaretas i forskrift, må dette begrunnes i høringen. For alle landbruksrelaterte tiltak må det vurderes om det kan gis bestemmelser om motorferdsel i forbindelse med tiltakene. Beitebruk vil være aktuelt i mange områder som foreslås vernet som naturreservat. Det bør derfor vurderes om forskriften kan åpne for dette. Hvis ikke, må det redegjøres for hvorfor i høringsdokumentene. Det bør gis generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i forbindelse med uttransportering av syke og skadde bufe.

Statsforvalterens kommentar: Området grenser til dyrket mark. Hensynet til driften av tilgrensende jordbruksarealer er ivaretatt i gjeldende verneforskrift, som foreslås videreført. Dette gjelder både forhold knyttet til dreneringsgrøfter som munner ut i ravinen og mulighet for uttak av enkelttrær som utgjør et uakseptabelt skyggeproblem på dyrket mark. Det går ingen traktorveier eller lignende gjennom området som er nødvendig for driften.

Det beites ikke i området i dag, men dette er tillatt etter gjeldene verneforskrift. Beitingen skal være skånsom, og tilpasses områdets fuktige og slitasjesvake bakke og vegetasjon. Tråkk av husdyr under slike forhold kan føre til alvorlig skade på vegetasjonen, noe som vil være i strid med verneformålet.

Språkrådet: Navnet «Nannestad kapellangård» er ikke registrert i SSR hverken som gårdsnavn eller som navn på naturreservat. Navnet finnes heller ikke i herredsregisteret eller i bygdeboken for Nannestad. Språkrådet lurer på navnets opphav. Nannestad kirke ligger et stykke unna, og Holter er den nærmeste kirken. Prestegarden (Holter prestegård) er navn på bruket som ligger rett sydvest for reservatet.

Statsforvalterens kommentar: Kongen i statsråd vedtok dette som navn på naturreservatet da det ble vernet i 2010. Statsforvalteren mener at reservatnavnet er etablert, og foreslår å videreføre dette.

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) har ikke merknader til verneforslaget på dette tidspunkt.

Norsk Bergindustri sier at områdenes eventuelle geologiske forekomster må undersøkes før endelig vedtak fattes. Vernevedtak kan føre til at man beslaglegger ressurser som kan være lokalt, regionalt, nasjonalt eller globalt viktige, uten at disse er kartlagt før vedtaket fattes. Norges Geologiske Undersøkelse (NGU) og DMF har gode kartløsninger der forekomster og uttak er synlige. Det anmodes også om å ta høyde for forekomster som ikke er omfattet av drift i dag, men som kan være aktuelle for uttak i framtiden.

Statsforvalterens kommentar: Vi ser ingen registrerte viktige forekomster eller uttak i NGU og DMF sine kartløsninger, og viser samtidig til uttalelsen fra DMF.

Oslo og Omland Friluftsråd kommenterer til Nannestad kapellangård, at det ikke er informasjon om friluftslivet i området.

Statsforvalterens kommentar: Nannestad kapellangård brukes lite, men noe, som nærfriluftsområde. Det er enkelte mindre stittråkk i området. Det kan, om nødvendig, søkes om vedlikehold og merking av disse.

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) uttaler seg til Nannestad kapellangård. På eiendom 61/1 hvor naturtypelokaliteten Løken Øst ligger, så bør verneforslaget utvides til å omfatte hele denne svært viktige naturtypelokaliteten. I øst på 62/1 bør verneforslaget utvides til å omfatte eldre skog som her finnes innenfor naturtypelokaliteten.

Statsforvalterens kommentar: Statsforvalteren er enig i NOA sine innspill til avgrensing av Nannestad kapellangård. Etter oppstart er verneforslaget utvidet til å også omfatte naturtypelokaliteten på eiendom 61/1. Avgrensingen av verneforslaget, slik det nå sendes på høring, gjenspeiler det grunneierne ønsker å tilby for frivillig vern.

3.2.2. Oppstartmelding av 14. desember 2021 (Eikhaugen, Klippa, Kulleruddalen, Kullebunddalen og Gåsehalsen)

For områdene Eikhaugen, Klippa, Kulleruddalen (før: Kongsrud), Kullebunddalen og Gåsehalsen (før: Trollerudåsen-Klemma) ble det meldt oppstart av verneplanarbeid 14. desember 2021,

med frist for uttalelse 21. januar 2022. Totalt kom det inn 16 innspill til denne oppstartsmeldingen. Oppstartsmeldingen ble sendt til grunneiere og aktuelle lokale, regionale og sentrale høringsinstanser. Verneplan ble også kunngjort i aviser og på Statsforvalterens hjemmeside.

Under gis et sammendrag av mottatte innspill til områdene som legges ut på høring, og Statsforvalterens respektive kommentarer.

Syv innspill omtalte ingen områder spesifikt, men var av generell karakter.

Landbruksdirektoratet opplyser at områdene må beskrives grundig og at landbruksinteresser må komme tydelig frem i høringsdokumentet. Verneforskriftene bør legge til rette for eventuell landbruksaktivitet med tilhørende tiltak. Dersom dette ikke er ønskelig innenfor verneområdet, må det gis en faglig begrunnelse for dette i høringsdokumentene. For alle landbruksrelaterte tiltak må det vurderes om det kan gis bestemmelser om motorferdsel i forbindelse med tiltakene. Det bør gis generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i forbindelse med uttransportering av syke og skadde bufe. Landbruksdirektoratet forutsetter at Statsforvalterens landbruks- og reindriftsfaglig kompetanse involveres i utforming av forskrift og verneplan. Det vil også være nyttig å involvere den lokale landbruksforvaltningen i arbeidet.

Statsforvalterens kommentar: Beiting: Beiting foreslås tillatt i områdene Klippa, Kulleruddalen, Kullebunddalen og Gåsehalsen. Utsetting av saltsteiner til bufe, gjerdning og motorferdsel i forbindelse med dette, eller uttransport av syke/skadde dyr aksepteres der beiting er tillatt. Statsforvalteren ønsker begrensninger i beitebruk der områdene har fuktig/slitasjesvak vegetasjon, som i edelløvskog, på leiremark (raviner), på sandmark, frisk kildepåvirket mark, sumpskog eller torvmark (myr). Tråkk av storfe / hest og beiting, særlig av geit, kan gi skader på vegetasjon og mark - og således være i strid med verneformålet. Beiting foreslås derfor som ikke tillatt i Eikhaugen, eventuelt kan det opprettes soner for skånsom beiting.

Direktoratet for mineralforvaltning kan ikke se at de foreslåtte naturvernområdene kommer i berøring med registrerte forekomster med mineralske ressurser, bergrettigheter, masseuttak i drift, eller andre forhold som inngår under deres ansvarsområder. DMF har ingen merknader.

Forsvarsbygg forutsetter at generelle unntaket for militær operativ virksomhet og unntaket for avgang og landing med Forsvarets luftfartøy inntas i forskriftstekstene for alle områder, men hadde ellers ingen merknader.

Statsforvalterens kommentar: I de foreslåtte forskriftene for nye verneforslag har vi tatt utgangspunkt i standard bestemmelser som sier at ferdselsbestemmelsene ikke er til hinder for start og landing med Forsvarets luftfartøy.

Jernbanedirektoratet har ingen merknader til disse verneforslagene.

Riksantikvaren opplyser at Viken fylkeskommune er riktig høringsinstans vedr. kulturminner, og viser til deres uttalelse i saken.

Statsforvalterens kommentar: Statsforvalteren tar innspillet til orientering

Norges orienteringsforbund ber om at orientering tillates i verneområdene i tråd med Norsk Friluftsliv sitt brev til Miljødirektoratet «FORSKRIFTSMAL FOR NATURRESERVATER – FORSLAG TIL ENDRINGER».

Statsforvalterens kommentar: Statsforvalteren forholder oss til Miljødirektoratets gjeldende forskriftsmal for verneområder. I utgangspunktet er bruk av naturreservatet til større arrangementer forbudt. Større arrangementer vil være søknadspliktig, og det kan være aktuelt å gi flerårige tillatelser. Det er ikke gitt noen eksakt definisjon på hva som regnes som et større arrangement. Både type arrangement og antall deltakere kan ha betydning. Miljødirektoratet har presisert i brev til Norsk Friluftsliv, datert 9.9.2020, at forbudet mot større arrangementer ikke er ment å regulere fellesturer og fellestreninger. Utsetting av turposter, kjentmannsposter, turorientering mv. anses heller ikke som arrangement, men kan rammes av forbudet mot midlertidige innretninger. Vi viser ellers til Miljødirektoratets svar av 9.9.2020 på Norsk Friluftsliv sitt brev.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) kjenner ikke til at det er noen konflikter knyttet til vern av områdene Klippa, Kulleruddalen (før: Kongsrud), Kullebunddalen og Gåsehalsen (før: Trollerudåsen-Klemma).

Eikhaugen: NVE opplyser om at Eikhaugen ligger rett ved/i reguleringsmagasinet Svelle/Øyeren, og at vern ved høyeste regulerte vannstand (HRV) vil begrense muligheter for økning av HRV i fremtiden. NVE ser det som lite sannsynlig med en økning av HRV i fremtiden ettersom øvre deler av Øyeren allerede er vernet. For å hindre konflikt med regulering av magasinet foreslår de at deler av magasinet som ligger innenfor det foreslåtte verneområdet ekskluderes. Samtidig oppfordrer de statsforvalteren til å ta kontakt med Hafslund Eco Vannkraft AS og Laagens Brukseierforening slik at de kan uttale seg. De viser også til at grunneiere kan ha blitt kompensert opptil en meter over høyeste regulerte vannstand (HRV) for nødvendig hogst og rydding.

Statsforvalterens kommentar: Ved Eikhaugen endrer vi grensa til vannkant ved Grøntangen. Grunneierne kjenner ikke til noen kompensasjon for hogst i strandsonen.

Statnett har ikke transmisjonsnettanlegg eller planer som blir berørt av de foreslåtte verneområdene og har derfor ingen merknader.

Språkrådet har ingen merknader til *Kongsrud*.

Eikhaugen: Språkrådet har ingen merknader, men opplyser om at Statsforvalteren eventuelt kunne vurdert å kalle området *Eikhaugvika naturreservat* siden det forslåtte verneområdet omkranser Eikhaugvika.

Klippa: Ettersom høyden Klippa ligger til dels utenfor det foreslåtte verneområdet, anbefaler Språkrådet at Statsforvalteren vurderer om *Hestås* vil være et mer dekkende navn.

Kullebunddalen: Språkrådet gjør oppmerksomme på at første del av navnet, *Kullebund*, er en eierfastsatt skrivemåte og dermed ikke skal brukes i avledede navn jf. §4 tredje ledd i stedsnavnloven. De opplyser også om at det i SSR fremgår at Kølabonn er den opprinnelige vedtatte skrivemåten av bruksnavnet, og at navnet på naturreservatet derfor må bli *Kølabonndalen*.

Gåsehalsen (før: Trollerudåsen-Klemma): Språkrådet påpeker at *Gåsehalsen* ser ut til å være et mer dekkende navn ut fra kartet. Gåsehalsen er navnet på en myr og et tjern innenfor områdegrensene, og de ber derfor Statsforvalteren vurdere *Gåsehalsen* som alternativt navn.

Statsforvalterens kommentar:

Eikhaugen: Statsforvalteren foreslår å fortsette med *Eikhaugen* som områdenavn.

Klippa: Ifølge grunneiere og øvrige brukere av området brukes ikke navnet Hestås eller Klippa slik som de er avmerket i kartet. Hestås var fra gammelt av betegnelsen på en gammel driftsvei for tømmer og hest, men navnet er ikke lokalt brukt i dag. Grunneiere og øvrige brukere bekrefter at navnet Klippa dekker den bratte åsen som stort sett følger høydekote 300 – 350 moh. fra vest ved bunnen under Rånseterkleiva, til Nord for Flåtjern. Denne delen av åsen utgjør en sentral del av det foreslåtte vernet. Statsforvalteren vurderer derfor at Klippa er det mest dekkende navnet på det foreslåtte verneområdet.

Kullebunddalen: Vi har forelagt forslaget om å endre navnet for området til *Kølabonndalen* for grunneierne. De viser til at gårdsnavnet Kullebund som dalen har sitt navn etter, har ikke noen sammenheng med kølmiler og kølbrenning. Navnet har sammenheng med terrengformasjon på innmarka på eiendommen - opprinnelig kuler, men omskrevet til kuller. Grunneiersiden viser også til et vedtak gjort av kartverket i Oslo datert 5.7.2018, om at stedsnavnet skal skrives *Kullebund* for bruket på 211/8. Statsforvalteren opprettholder *Kullebunddalen* som områdenavn.

Gåsehalsen (før: Trollerudåsen-Klemma): Områdenavnet endres til *Gåsehalsen*.

Viken fylkeskommune påpeker generelt at det bør unngås begrensninger i allemannsretten dersom det ikke er helt nødvendig for verneformålet. Som hovedregel ønsker de at «det sporløse friluftslivet» blir ivaretatt, orientering blir tillatt der det ikke er svært sårbare arter, og at vedlikehold av kjente stier kan gjennomføres uten søknadsprosess. De mener det bør være mulig å søke om tiltak for å fremme- og kanalisere friluftslivet. De har innspill til følgende områder:

Eikhaugen: Viken fylkeskommune foreslår å utelate området i strandsonen og halvøya Gillingsrudnabben som er kartlagt som viktig friluftslivsområde.

Klippa: Viken fylkeskommune opplyser om at Øvre Eiker kommune vil være ferdig med kartlegging av friluftslivsinteressene i området i 2022. Det er ingen kjent bruk av området som vil påvirkes av skogvernet.

Kulleruddalen (før: Kongsrud): Viken fylkeskommune mener den blåmerkede stien gjennom området må kunne vedlikeholdes uten søknad.

Kullebunddalen: Viken fylkeskommune opplyser om at et område langs Glomma er registrert som viktig friluftslivsområde av Rakkestad kommune. De foreslår å trekke grensen for naturreservatet inn på land slik at bestemmelsene ikke hindrer allmenn ferdsel og aktivitet i strandsonen i tråd med allemannsretten.

Gåsehalsen (før: Trollerudåsen-Klemma): Viken fylkeskommune kjenner ikke til noen aktiv bruk av området som påvirkes av et eventuelt vern.

Statsforvalterens kommentar: Fylkeskommunen viser til at det er kartlagt friluftslivsinteresser i flere av områdene. Generelt vil friluftslvsloven og allemannsretten fortsatt gjelde i områdene. Ferdsel til fots er som hovedregel tillatt og utgangspunktet er at all ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til verneverdiene i området. I naturreservater som har verneformål knyttet til skog skal det normalt ikke være restriksjoner på ferdsel til fots og med båt.

Mange naturreservater er viktige og mye brukte friluftslivsområder med store opplevelsesverdier, slik at det er nødvendig med bestemmelser i verneforskriften som tillater dette. Det er sjeldent nødvendig å ta ut arealer av verneforslagene for å imøtekomme friluftslivsinteressene. Vi imøteser gjerne innspill på konkrete friluftslivsinteresser i de aktuelle områdene.

Eikhaugen: Det er ikke aktuelt med ferdselsrestriksjoner i strandsonen, slik at ferdsel til fots og med båt vil fortsatt være tillatt. Vi tar gjerne imot innspill om konkrete friluftslivsinteresser i Eikhaugvika. Vi foreslår å beholde avgrensningen frem til vannkant.

Kulleruddalen (før: Kongsrud): Vi er kjent med stiene i området, og foreslår å merke disse på kart med bestemmelser som tillater å vedlikeholde og merke i henhold til standard på vernetidspunktet.

Kullebunddalen: Det er ikke aktuelt med ferdselsrestriksjoner i strandsonen, slik at ferdsel til fots og med båt vil fortsatt være tillatt. Vi tar gjerne imot innspill om konkrete friluftsinnteresser langs strandsonen ved Kullebunddalen. Vi foreslår å beholde avgrensningen frem til vannkant.

Styremedlem i FNF Buskerud og representant for DNT Drammen og Omegn har uttalt seg om Klippa naturreservat. De er positive til forslaget, men påpeker at himmelretningen for verneforslaget er feil beskrevet både i den naturfaglige rapporten og i høringsbrevet. Det er skrevet «sørøst for Fiskumvannet», mens området i praksis ligger sørvest for Fiskumvannet. Det påpekes også at det er uheldig at det ikke er tatt inn et kart i den naturfaglige rapporten som både viser avgrensning av hele verneforslaget og de ulike delområdene som er omtalt i rapporten.

Statsforvalterens kommentar: Statsforvalteren takker for kommentar, og skal sørge for at det oppgis riktig beliggenhet i fremtidige dokumenter. Kart med inntegnede delområder fra kartleggingen av verneforslaget legges ved høringsdokumentet.

Østfold botaniske forening synes det er veldig bra at det arbeides med flere skogvernområder. De har innspill til Gåsehalsen (før: Trollerudåsen-Klemma): Østfold botaniske forening mener det ville være positivt med et reservat her. De mener det hadde vært fint om hele Breimosan, Heimyra og den lange smale myra sør for Høymyrtjernet også kunne inngå. Det ville gitt en bedre arrondering av et eventuelt reservat.

Statsforvalterens kommentar: Hele myrområdene skulle gjerne vært inkludert i verneforslaget med tanke på helhetlig vern av denne naturtypen. Avgrensningen er foretatt etter dialog mellom Statsforvalteren og grunneierrepresentanter, og gjenspeiler det arealet grunneier er interessert i å tilby for frivillig vern.

Arnfinn Kullerud har merknader til Kulleruddalen (før: Kongsrud). Kullerud presiserer at navnet «Kongsrud» bare omfatter en del av området som er foreslått vernet i Varteig. Det navnet som brukes lokalt for hele området, er «Kulleruddalen». Det er dette navnet som også brukes i diverse publikasjoner som er laget til turstien gjennom dalen.

Statsforvalterens kommentar: Områdenavnet endres til *Kulleruddalen*.

Sigve og Malin Solberg Bull er veldig positive til vern av skog, også på egen eiendom som inngår i det foreslåtte vernet av Gåsehalsen (før: Trollerudåsen-Klemma). Ekteparet opplyser om at de har en koie på eiendommen som de ønsker å vedlikeholde og bruke. Per i dag har de skiftet taket, men det gjenstår mer jobb før den kan brukes. Det vil også en gang i fremtiden kunne bli behov for større restaurering av koia, og de lurer på hva Statsforvalteren tenker om å åpne for dette i forskrift.

Statsforvalterens kommentar: Etter en konkret vurdering foreslår vi å skille ut koia som en øy i vernekartet i dette verneforslaget, slik at vernebestemmelsene ikke vil gjelde. Vi foreslår å trekke grense for verneforslaget 15 meter fra hyttevegg, og frem til myrkant der denne er nærmere enn 15 meter. Det vil bli anledning til nødvendig kjøring til skogskoia på 515/1 på eksisterende traktorvei etter søknad.

4. Endringer etter oppstart av verneplan

Navneendring

Etter innspill fra språkrådet endres områdenavnet *Trollerudåsen-Klemma* til *Gåsehalsen*. Etter innspill fra grunneier i området endres områdenavnet *Konsgrud* til *Kulleruddalen*.

Grenseendringer

Eikhaugen – siden varsel om oppstart er det gjort flere grenseendringer i dialog med grunneierne. Det er gjort små justeringer langs jordekant. En leirplass ved vannkanten er grenset utenfor, båtplass ved Grøntangen er grenset ut. Det er gjort noen justeringer langs hogstfelt og hytter midt i området, inkludert noen arealer med skog i sør og tatt ut skogarealer og vika ved Gillingsrudnabben.

Kulleruddalen – siden varsel om oppstart er det gjort små justeringer langs veien.

Gåsehalsen – siden varsel om oppstart er det gjort noen justeringer i dialog med grunneierne i nord for å grense ut vei og det er skilt ut en skogskoie som en øy i verneforslaget.

Nannestad kapellangård er utvidet til å også omfatte verneverdig areal på eiendom gbnr. 61/1. Det er ellers gjort enkelte andre mindre småjusteringer i grensen, bl.a. langs Krokfossveien.

5. Konsekvenser av et vern

Ved opprettelse av verneområder beholder grunneier eiendomsretten, men det legges restriksjoner på hvilke aktiviteter og tiltak som kan gjennomføres i verneområdet. Naturreservat er den strengeste verneformen etter naturmangfoldloven. I naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene. Verneforskriftene innebærer et generelt forbud mot hogst, bygge- og anleggsvirksomhet og motorferdsel. Det er variasjoner i restriksjonsnivået i verneforskriftene for områdene. Dette avhenger av områdets vernekvaliteter, brukerinteresser, eksisterende tilrettelegging, anlegg og innretninger. Det vises for øvrig til verneforslaget for det enkelte området.

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndigheten i verneområdet. Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for de fleste verneområder, men myndigheten er i noen tilfeller delegert til kommunen. Ingen av de aktuelle kommunene som er berørt av denne høringen har forvaltningsmyndighet for verneområdene i sin kommune.

I hovedsak er det den naturlige dynamikken som skal bestemme utviklingen i reservatene, og Statsforvalteren vurderer derfor at behovet for skjøtsel i hovedtrekk vil være begrenset. Behov for forvaltningsplan og skjøtsel vil for øvrig bli vurdert fortløpende etter eventuelt vern, og ved behov vil det bli søkt om midler fra Miljødirektoratet på vanlig måte.

6. Høring

I det følgende er hvert av verneforslagene kort beskrevet med informasjon om området generelt, verneverdier og andre interesser. Det er også vedlagt konkrete forslag til verneforskrifter og kart med forslag til vernegrenser.

Foreliggende forslag til verneområder og vernebestemmelser er utarbeidet på bakgrunn av de naturfaglige registreringene, dialog med grunneiere og innspill ved melding om oppstart. Forskriftene og avgrensingene som sendes på høring er omforent med grunneierne, men både forskrift, avgrensing og kart vil være gjenstand for videre drøftinger under høringen.

Alle som måtte ønske det, kan komme med en uttalelse til verneforslagene. Statsforvalteren ber spesielt om synspunkter på:

- Områdenavn
- Eventuelle konflikter med andre interesser. Vi ber om at eventuelle konflikter beskrives mest mulig konkret, for eksempel hvilken del av området det særlig er knyttet konflikt til, og hvilke justeringer av bestemmelser i forskriften som vil være nødvendig for å løse eller redusere konflikten.
- Forskriftene og eventuelle merknader til spesielle forhold i det aktuelle området. Også her ber vi om mest mulig konkrete opplysninger og forslag til mulige løsninger.
- Avgrensing av områdene
- Eventuelle behov for skjøtsel og tiltak, samt innspill til forvaltningen av områdene.
- Eventuelle feil i høringsutkastet.

Med bakgrunn i innkomne merknader og opplysninger, samt drøftinger med grunneierne, vurderer Statsforvalteren behovet for å justere verneforslagene. Det tas deretter sikte på å oversende Statsforvalterens endelige verneforslag til Miljødirektoratet i august 2021.

Frist for å avgi uttalelse er 15. juli 2022. Uttalelser sendes skriftlig på e-post til sfovpst@statsforvalteren.no eller i brev til Statsforvalteren i Oslo og Viken, Postboks 325, 1502 Moss.

7. Verneforslag

7.1. Eikhaugen naturreservat, Indre Østfold kommune

Kommune: Indre Østfold

Fylke: Viken

Vernekategori: Naturreservat

Areal: 176 daa

Berørte eiendommer: Indre Østfold kommune: 754/4, 756/6 og 761/1.

Området ligger i Indre Østfold kommune, på østsiden av Øyeren, og er på 176 dekar. Området er kartlagt for naturverdier i 2020 og vurdert til å være regionalt viktig (**). Lokaliteten har sine største kvaliteter knyttet til rik og høyproduktiv skog i variert landskap som begynner å produsere en del død ved av ulike treslag. Området er sørvendt, vestvendt og nordvendt og med typiske ravinedaler i mesteparten av området. Rike marine leiravsetninger og rik ravineskog gir en rik karplanteflora og potensial for forekomst av interessante markboende sopp og moser.

Verneformål og verneinteresser

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at området har eldre høybonitetskog med innslag av høgstaudegranskog, edelløvsskog med rik markvegetasjon og gammel solvarm bergfuruskog. Videre er formålet å ivareta den sårbare naturtypen leirravine.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Avgrensning

Avgrensningen er foreslått etter dialog mellom Statsforvalteren og grunneierrepresentanter, og gjenspeiler arealet grunneier ønsker å tilby til vern. Vedlagte forslag til kart viser forslag til grenser for området. Langs jordekanter skal grensa gå 2-3 meter fra jordekant. Langs vannkant følges matrikkelført høyeste regulerte vannstand.

Kulturhistoriske verdier

Det er ikke registrert noen automatisk fredete kulturminner eller nyere kulturhistoriske verdier.

Inngrepsstatus og andre interesser

Brukerinteressene er særlig knyttet til skogbruk, beite, friluftsliv og fritidsboliger. Fritidsboliger, en mye brukt leirplass og en plass for båtopplagring er grenset ut utenfor verneforslaget.

Deler av området brukes i dag til kubeite. Det vil bli aktuelt å vurdere begrensninger av beite i dette området. I høringsforslaget er det foreslått beiteforbud i dette området på grunn av slitasjesvak vegetasjon. Dette er i tråd med tilsvarende vurderinger i regionen. Tråkk av husdyr under slike forhold kan føre til alvorlig skade på vegetasjonen, noe som vil være i strid med

verneformålet. Av denne grunn er beiting ikke tillatt i reservater i regionen med tilsvarende jordsmonn/ vegetasjon. Beiting er tillatt i barskogreservatene på morene/grunnfjell som har vegetasjon som er mer robust mot tråkk og slitasjeskader.

Eksisterende stier og traktorvei kan vedlikeholdes i henhold til standard som på vernetidspunktet.

Området grenser til dyrket mark. Vernebestemmelsene er ikke til hinder for fjerning av vegetasjon langs jordekanter av hensyn til maskinbruk på dyrket mark. Og det kan søkes om tillatelse til å hogge trær som utgjør et alvorlig skyggeproblem for dyrket mark. Trær som hogges skal forbli i naturreservatet.

Det er ingen kjente forekomster av mineralske ressurser, masseuttak, bergrettigheter eller gamle gruver som berøres av verneforslaget, jf. uttalelsen fra DMF.

Planstatus

Arealet i verneforslaget er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen.

7.2. Klippa naturreservat, Øvre Eiker kommune

Kommune: Øvre Eiker

Fylke: Viken

Vernekategori: Naturreservat

Areal: 278 daa

Berørte eiendommer: 126/1, 125/4, 125/2-3,7

Klippa ligger i Øvre Eiker kommune, ved Krekling sørvest for Fiskumvannet og nordenden av Eikeren. Området omfatter toppen av åsen «Hestås» på omtrent 360 moh., den bratte skrenten som strekker seg skrått fra sør-vest til nord-øst, og områdene ned mot veien til omtrent 300 moh.

Verneformål og verneinteresser

Formålet med forskriften er å bevare en bestemt type natur i form av sammenhengende områder med lite påvirket kalkfuruskog og kalkgranskog med mange gamle, grove trær og mye dødved, samt frodige, sesongfuktige kalkskogtyper. Videre er formålet å bevare et område som inneholder rike forekomster av flere truede og sårbare arter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Klippa ligger på en høyproduktiv kalkås med store, sammenhengende områder med lite påvirket kalkfuruskog og kalkgranskog. Det forekommer også forsenkninger med frodig sesongfuktig kalkgranskog, og særlig langs den bratte skrenten står det flere barlinder. Området har godt utviklet naturskogpreg med mange gamle, grovokste trær og betydelig grad av død ved. I området finnes dessuten små kalkknauser, rikmyr, og det er gjort funn av en rekke rødlistearter. Samlet vurdering fra naturkartlegging har gitt området nasjonal verdi (***)

Avgrensing

Avgrensingen er foretatt etter dialog mellom Statsforvalteren og grunneierrepresentanter, og gjenspeiler det arealet grunneier er interessert i å tilby for frivillig vern.

I vest følger vernegrensen eiendomsgrense mellom 125/2-3,7 og 124/1-3. Fra sør-øst følger grensen et lite høydedrag før den følger skogsbilveien til enden av myra. I vest følger vernegrensa hele eiendomsgrensen mellom 125/4 og 126/1, og fortsetter ut på 126/1 med god buffer rundt myra. I nord følger vernegrensen i grove trekk bestandsgrenser.

Kulturhistoriske verdier

Det er ikke registrerte automatisk fredete eller nyere tids kulturminner i området.

Inngrepsstatus og andre interesser

Brukerinteressene er særlig knyttet til skogbruk og beite.

Det er ikke kartlagt noen bygninger eller installasjoner inne i området

Det går en traktorvei inn i den søndre delen av området. Denne er avmerket på vernekartet.

Det er ingen kjente forekomster av mineralske ressurser, masseuttak, bergrettigheter eller gamle gruver som berøres av verneforslaget, jf. uttalelsen fra DMF. Den sørlige halvdelen av området omfattes av Radom aktsomhetszone for særlig høy aktsomhet.

Statsforvalteren kan ikke se at det foreslåtte vernet er i konflikt med kjente energiressurser.

Planstatus

Arealet i verneforslaget er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen. Nordøst i området langs den bratte skrenten ligger en faresone for ras- og skredfare.

7.3. Kulleruddalen naturreservat, Sarpsborg kommune

Kommune: Sarpsborg

Fylke: Viken

Vernekategori: Naturreservat

Areal: 160 daa

Berørte eiendommer: Sarpsborg kommune: 3013/1, 3013/5, 3014/1, 3015/6 og 3017/6.

Kulleruddalen utgjør en bekkedal med bratte lisider og skrenter som grenser mot Glomma i Sarpsborg kommune. Området er 160 dekar. Området er kartlagt for naturverdier i 2020 og vurdert til å ha lokal verdi (*). Områdets naturkvaliteter består blant annet av forekomst av rike blandingsskog med innslag av edelløvtrær som eik, lind og hassel, forekomst av eldre granskog på høy bonitet samt den rødlistede naturtypen høgstaudegranskog.

Verneformål og verneinteresser

Formålet med forskriften er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av rik blandingskog og gammel barskog i lavlandet.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem

Avgrensing

Avgrensingen er foretatt etter dialog mellom Statsforvalteren og grunneierrepresentanter, og gjenspeiler det arealet grunneier er interessert i å tilby for frivillig vern. Vedlagte forslag til kart viser forslag til grenser for området. Langs veien i vest er verneforslaget foreslått å ligge 2-3 meter fra veiskulder.

Kulturhistoriske verdier

Det er ikke registrerte automatisk fredete eller nyere tids kulturminner i området.

Gjennom området går *Ingaleden*, en merket sti til minne om Inga fra Varteigs flukt til Folkenborg og Håkon Håkonssons fødsel i 1204.

Det er også en husmannsplass («Sadærn») i området og noen rester av et sagbruk i Kullerudbekken.

Inngrepsstatus og andre interesser

Brukerinteressene er særlig knyttet til skogbruk, historie og friluftsliv. Eksisterende stier som er merket på foreslått vernekart, og innretninger (merking og skilting) kan vedlikeholdes i henhold til standard som på vernetidspunktet.

Det kan søkes om tillatelse til skånsom rydding av vegetasjon for å holde husmannsplassen ved «Sadærn» åpen.

Det er ingen kjente forekomster av mineralske ressurser, masseuttak, bergrettigheter eller gamle gruver som berøres av verneforslaget, jf. uttalelsen fra DMF.

Planstatus

Arealet i verneforslaget er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen.

7.4. Kullebunddalen naturreservat, Rakkestad kommune

Kommune: Rakkestad

Fylke: Viken

Vernekategori: Naturreservat

Areal: 58 daa

Berørte eiendommer: Rakkestad kommune: 210/3, 210/7 og 211/3.

Kullebunddalen utgjør en bekkedal som munner i Glomma i Rakkestad kommune. Området er 58 daa. Området ble kartlagt for naturverdier i 2019 og vurdert til å ha lokal verneverdi (*). De største kvalitetene ved området er kombinasjonen av områdets topografi, forekomsten av lite påvirket skog og mengden av død ved.

Verneformål og verneinteresser

Formålet med vern av området er å bevare et område med særlig betydning for biologisk mangfold knyttet til forekomst av rike skogtyper som gammel lavlandblandingsskog, flommarkskog og gjengroende kulturmark med hassel.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Avgrensing

Avgrensingen er foretatt etter dialog mellom Statsforvalteren og grunneierrepresentanter, og gjenspeiler det arealet grunneier er interessert i å tilby for frivillig vern. Vedlagte forslag til kart viser forslag til grenser for området. Langs jordekanter skal grensa gå 2-3 meter fra jordekant. Langs vannkant følges matrikkelført høyeste regulerte vannstand.

Kulturhistoriske verdier

Det er ikke registrerte automatisk fredete eller nyere tids kulturminner i området.

Inngrepsstatus og andre interesser

Brukerinteressene er særlig knyttet til skogbruk og friluftsliv.

Området grenser til dyrket mark. Vernebestemmelsene er ikke til hinder for fjerning av vegetasjon langs jordekanter av hensyn til maskinbruk på dyrket mark. Og det kan søkes om tillatelse til å hogge trær som utgjør et alvorlig skyggeproblem for dyrket mark. Trær som hogges skal forbli i naturreservatet.

I forbindelse med fremtidig hogst på gnr/bnr 210/7 og 211/3 kan det være nødvendig å berøre søndre hjørne av verneforslaget for komme fram i terrenget, inn på gnr/bnr 210/6, og fram til velteplass ved Skattebølveien. Det vil være anledning til å søke om tillatelse til tømmertransport gjennom reservatet dersom det blir behov for dette.

Grunneier av 210/7 og 211/3 vil kunne ha båt plass og vinteropplagring for en småbåt ved strandlinja i verneforslaget.

Planstatus

Arealet i verneforslaget er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen.

7.5. Gåsehalsen naturreservat, Indre Østfold kommune

Kommune: Indre Østfold

Fylke: Viken

Vernekategori: Naturreservat

Areal: 2 375 daa

Berørte eiendommer: Indre Østfold kommune: 512/2, 513/6, 527/1, 527/3, 528/1, 516/1, 515/1, 515/7, 529/12, 529/6, 529/4, 529/9 og 530/7.

Området ligger ca. 7 km sørvest for Askim sentrum i Indre Østfold kommune.

Området er 2735 daa, og består av eldre, naturlig forynget furudominert skog i lavlandet.

Området ble kartlagt i 2020 og vurdert til å ha regional verdi (**). Lokaliteten skiller seg ut fra mye annen skog i regionen ved at det er et relativt stort område med biologisk gammel skog som er lite påvirket av skogbruk og andre tekniske inngrep.

Verneformål og verneinteresser

Formålet med vernet er å bevare et skogområde som representerer en bestemt type natur i form av et relativt stort myr- og skogområde i lavlandet som er lite påvirket og med særlig betydning for biologisk mangfold knyttet til gammel skog og myr.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Avgrensing

Avgrensingen er foretatt etter dialog mellom Statsforvalteren og grunneierrepresentanter, og gjenspeiler det arealet grunneier er interessert i å tilby for frivillig vern. Vedlagte forslag til kart viser forslag til grenser for området. Grensene følger stort sett eiendomsgrenser. I nord følger foreslått avgrensning 2-3 meter fra veikant.

Kulturhistoriske verdier

Det er ikke registrerte automatisk fredete eller nyere tids kulturminner i området.

Inngrepsstatus og andre interesser

Brukerinteressene er særlig knyttet til skogbruk, jakt og friluftsliv.

Det går et par traktorveier gjennom verneforslaget. Disse kan vedlikeholdes i henhold til standard på vernetidspunktet, og kan brukes til utkjøring av felt elg/hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy.

På eiendom 515/1 er det en skogskoie. Denne grenses ut av verneforslaget med en grense som går 15 meter fra hyttevegg, eller i myrkant. Traktorveien frem til skogskoia kan benyttes til nødvendig transport av ved, materialer og utstyr.

Planstatus

Arealet i verneforslaget er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen.

7.6. Nannestad kapellangård naturreservat, Nannestad kommune (utvidelse)

Kommune: Nannestad

Fylke: Viken

Vernekategori: Naturreservat

Areal: Utvidelse på ca. 155 daa.

Berørte eiendommer: Nannestad kommune: 61/1, 62/1, 62/30

Nannestad kapellangård naturreservat omfatter deler av et markert ravinesystem mellom Holter prestegård i vest og Leira i øst, i Nannestad kommune. Eksisterende naturreservat ble opprettet i 2010. Det foreslås nå en utvidelse mot syd, slik at en større del av den verneverdige skogkledte ravinedalen sikres. Området er naturfaglig registrert bl.a. i forbindelse med ravinekartlegging i Nannestad i 2013.

Verneformål og verneinteresser

Verneformålet i gjeldende verneforskrift foreslås videreført. Det lyder som følger:

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som består av en særegen ravine med dets biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer og arter. Ravinelandskap og ravineskog er naturtyper som i en nasjonal målestokk er artsrike, truede og sjeldne.

Foreslått utvidelse dekker større deler av den svært viktige ravinedalen med kvaliteter knyttet til gammel boreal løvskog på høy bonitet. Ravinedynamikken er aktiv med stedvis sammenbrudd i tresjiktet, eksponerte leirflater og med sumpmark/kildefremspring i bunnen. Forslaget vurderes å være et viktig tillegg til eksisterende vern.

Ved å utgjøre et lavereliggende og høyproduktivt ravineskogareal i sørboreal vegetasjonssone, dekker området mangler i skogvernet.

Avgrensning

Vedlagt kart viser forslag til grenser for området. Avgrensingen er foretatt etter dialog mellom Statsforvalteren og grunneierrepresentant. Grensen er lagt ca. 5-6 meter fra veikant i syd, og følger ellers vannkant langs Leira, eiendomsgrenser eller jordekant.

Kulturhistoriske verdier

Det er ikke registrerte automatisk fredete eller nyere tids kulturminner i området.

Inngrepsstatus og andre interesser

Brukerinteressene i området er i all hovedsak knyttet drift av tilgrensende jordbruksarealer, jakt på elg og rådyr, og i noe grad skogbruk. Området brukes lite, men noe, som nærfriluftsområde. Det er enkelte mindre stitråkk i området.

Hensynet til driften av tilgrensende jordbruksarealer er ivaretatt i gjeldende verneforskrift, som foreslås videreført. Dette gjelder både vedlikehold av dreneringsgrøfter som munner ut i

ravinen og mulighet for uttak av enkeltrær som utgjør et uakseptabelt skyggeproblem på dyrket mark. Gjeldende bestemmelser kom frem etter en spesiell verneplanprosess for dette området, og har en ordlyd som etter vår vurdering er lite aktuell å overføre til andre reservater. Det går ingen traktorveier eller lignende gjennom området som er nødvendig for jordbruksdriften.

Det beites ikke i området i dag, men dette er tillatt etter gjeldene verneforskrift. Beitingen skal være skånsom, og tilpasses områdets fuktige og slitasjesvake bakke og vegetasjon. Tråkk av husdyr under slike forhold kan føre til skade på vegetasjonen, noe som vil være i strid med verneformålet.

Det er gjort enkelte mindre justeringer i verneforskriften for å tilpasse til dagens mal for verneforskrifter.

Planstatus

Arealet i verneforslaget er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen.

8.Vedlegg

- Forskrift og kart for Eikhaugen naturreservat, i Indre Østfold kommune
- Forskrift og kart for Klippa naturreservat, i Øvre Eiker kommune
- Forskrift og kart for Kulleruddalen naturreservat, i Indre Østfold kommune
- Forskrift og kart for Kullebunddalen naturreservat, i Rakkestad kommune
- Forskrift og kart for Gåsehalsen naturreservat, i Indre Østfold kommune
- Forskrift og kart for Nannestad kapellangård naturreservat, Nannestad kommune
- Naturfaglige rapporter
- Høringsbrev
- Adresseliste